

Melody Gardot

Energiek en geëngageerd

Tien jaar geleden debuteerde Melody Gardot met een ep waarop ze in breekbare liedjes de trauma's van een zwaar auto-ongeluk van zich af zong. Tien jaar later brengt ze haar vierde studioalbum uit: *Currency Of Man*. De stem is onmiskenbaar Gardot en onmiskenbaar jazzy. Maar het album is energiek, experimenteel en zwaarder.

TEKST: SONJA ALFERINK

“De titel verwijst naar wat het betekent om mens te zijn: *the value of being human*”

Hoe zat het ook alweer? Melody Gardot uit Philadelphia was negentien jaar, kreeg een ernstig ongeluk en was een jaar lang aan bed gekluisterd. Liggend op haar rug leerde ze gitaarspelen, als afleiding maar vooral als therapie: de muziek zou helpen bij het herstel van de schade in haar hersenen. Haar eerste muzikale wapenfeit was een ep: *Bedroom Sessions: Some Lessons*, zes gevoelige liedjes die hun weg naar de radiostations met gemak wisten te vinden. Drie succesvolle studioalbums volgden sindsdien, met als hoogtepunt *My One And Only Thrill* uit 2009: ze verkocht anderhalf miljoen exemplaren en werd genomineerd voor de Grammy's in een drietal categorieën. Haar laatste album, *The Absence* uit 2012, was een zomers verslag van reizen die ze maakte door Portugal en Latijns-Amerika. Smooth jazz maakte ze op de meeste van die albums. Soms diep en tragisch, maar toch vooral vrolijk en licht.

Energiek

Tot zover het verleden. Voor haar nieuwe album had Melody Gardot geen zin om ballads te schrijven of om over de liefde te zingen. Ze had energie en ze was boos. Belangrijker dan haar eigen leven vond ze wat er gebeurde in de wereld: de misère, de verhalen van anderen. Gardot wilde ook geen traditionele jazzplaat maken, want met traditionele genres heeft ze naar eigen zeggen niet zo veel. Ze wilde iets anders laten horen: iets nieuws, iets experimenteels. Het werd een maatschappelijk geëngageerd album – energiek, stevig en gelaagd, met de cryptische titel: *Currency Of Man*. “De titel verwijst naar wat het betekent om mens te zijn: *the value of being human*”, vertelt Melody Gardot, aan de telefoon vanuit Parijs. Verder moet de luisteraar vooral zelf zijn oordeel vellen. “*You don't need me to draw conclusions.*”

Port of Rotterdam
40th north
sea Jazz
10-11-12 JULI '15

Interview

**De verhalen
vormen de
basis: de
muziek voegt
zich naar
believen**

Currency Of Man vertelt de verhalen van mensen die in gevecht zijn met het leven. Waarom? "Dit zijn thema's die mij tot in mijn diepste kern raken." Het album gaat dan ook niet over haar, benadrukt Gardot. "I am there as the observer." Voor rustige ballades over de liefde had ze simpelweg geen inspiratie. In plaats daarvan zingt Gardot over het leven op straat: armoede, prostitutie, de recente raciale spanningen in thuisland Amerika. Verhalen die ze optekende uit dat wat ze zag in de straten van Los Angeles. Op

de track *Preacherman* vertelt ze het verhaal van Emmett Till, een zwarte jongen die in 1955 werd vermoord en wiens dood een belangrijke rol speelde in de ontwikkeling van de Amerikaanse burgerrechtenbeweging. De tekst "Preacherman go tell me, where his body lies", is even expliciet en indringend als de videoclip, die in helder zwart-witbeeld laat zien hoe het lichaam van de jongen in een rivier gevonden werd. Geen wonder dat *Currency Of Man* een stuk ruiger klinkt dan we van de dertigjarige Amerikaanse gewend zijn. Het is een stuk meer 'out there', gedurfter. Hier zingt iemand die verhalen wil vertellen, die iets te melden heeft en dat heel graag wil laten horen. Je hoort het haar denken: weg met het imago van het breekbare meisje met de gitaar. Klaar met de mooie ingehouden luisterjazz. Hier staat een vrouw die zichzelf als 'inwoner van de wereld' betitelt: niet bang om in het diepe te springen, niet bang voor wat de mensen zullen vinden. Maar als je voor haar kiest, vraagt ze iets van je terug: dat je luistert. Dat je erbij blijft. *Take it, or leave it.*

Jazzcross-over

Voor de klassieke Gardotliefhebber is dat misschien wennen. De akoestische folksound van *Worrisome Heart* en de vrolijke Braziliaans-Portugese zomerjazz van *The Absence* hebben plaatsgemaakt voor een jazzcross-over avant la lettre. Catchy, energiek, lekker. Het staat er allemaal op: moderne r&b-beats, funky baslijnen, diepe pianoblues, drumpartijen met latininvloeden, gospelachtige achtergrondkoortjes en een flirt met donkere bluesrock op *Preacherman*. De strijkers maken het bij vlagen klassiek. De door Gardot bejubelde toetsenist Pete Kuzma ("Hij speelt zoals ik nog nooit iemand heb horen spelen!") zorgt met zijn hammondorgelspel voor fijne traditionele souklanken. Hoornlegende Jerry Hey arrangeerde de arrangementen voor de blazerssectie. De filmische sfeer, die op sommige tracks voelbaar is, geeft het album ook nog eens een poëtisch karakter. Stijlen, genres – het maakt Gardot allemaal niet zo veel uit. "Ach, ik heb niet zoveel met die traditionele indelingen" zegt ze. "Wij muzikanten worden beïnvloed door alle dingen die we horen, mijn invloeden beperken zich niet tot één enkele muzieksoort. Dat zou toch ook saai zijn?" Gardot wil niet de rest van haar leven in dezelfde spijkerbroek lopen en is in meer geïnteresseerd dan enkele genres zonder nieuw elan. "Het is net als met koken", zegt ze op serieuze toon. "Ik wil niet Frans of Italiaans of Mexicaans eten, ik wil een combinatie van al die dingen, van alles wat ik mooi en lekker vind, samengevoegd in één gerecht. Een mix van de beste smaken, zonder naam, maar wél van mij."

**“Wij muzikanten worden
beïnvloed door alle dingen
die we horen, mijn
invloeden beperken zich
niet tot één enkele
muzieksoort”**

Soundtrack

Voor Gardot is *Currency of Man* een soundtrack, de liedjes zijn met elkaar verbonden als scènes in een film. “Weet je”, zegt ze, “ik vind het soms moeilijk te begrijpen hoe mensen tegenwoordig één liedje uit een album pikken en dat downloaden via iTunes. Dat is niet de manier waarop ik naar muziek luister. Als ik mooi vind wat een artiest maakt, dan wil ik het hele album horen: dan wil ik weten wat het concept is.” Precies dat was de intentie achter *Currency Of Man*. Een compleet en congruent album maken vanuit één kerngedachte: *to make a soundtrack of existence*. Dat heeft ze gedaan. *Currency Of Man* is een geheel met een helder concept waarover goed is nagedacht. De uitwerking is goed geregisseerd en soms fenomenaal. Ook de beoogde maatschappelijke boodschap komt over. Dat maakt het album sterk en volwassen, maar de keerzijde is dat het een kant van haar onzichtbaar houdt die óók heel mooi is: haar kwetsbaarheid. Dit album gaat niet over haar. Ze hoeft zich niet te laten zien. Dat doet ze eigenlijk alleen op de prachtige extra tracks, die kleiner zijn en zonder al te veel opsmuk: een piano en een stem, de tragische diepe jazz die ze eerder heeft laten zien en waarin Gardots sensuele stem zo ontzettend

mooi uitkomt. Het liedje waarmee het album afsluit, *Burying My Troubles*, doet qua intensiteit en diepgang denken aan Donny Hathaway's *A Song For You*. Gardot ten voeten uit.

Filmmuziek

Voor haar nieuwe album werkte de Amerikaanse opnieuw samen met producer Larry Klein. Geen onverstandige zet: zijn werk op *My One And Only Thrill* werd in 2009 bekroond met een Grammy-nominatie. “Larry is een wijs man”, lacht Gardot. “We wilden echt hetzelfde met dit album. Larry wilde iets experimenteels en ik ook. We hebben hele eloquente en ethische discussies gehad over de muziek en samen veel aan de sound van het album gewerkt.” Het fijne van werken met Klein is volgens Gardot dat hij niet zomaar inbreekt in het creatieve proces. Eerder het tegenovergestelde: hij is aanwezig als de stille luisteraar. Hij luistert, denkt na, wacht en komt terug met feedback. Wanneer hij moet ingrijpen en wanneer hij de dingen even moet laten. En hij was de *peacekeeper* in het proces, degene die de experimenten en de discussies tussen de musici af en toe een halt toeriep. “Hij zorgde ervoor dat ik niet al te ver doordraafde”, volgens Gardot. “Hij was een soort vader.” Net als op een aantal tracks

van *My One and Only Thrill* creëren Gardot en Klein op *Currency of Man* een filmische sfeer, prachtig neergezet door de inbreng van strijkers en sfeervolle arrangementen. Ook hierin vonden Klein en Gardot elkaar. "Larry is heel filmisch ingesteld en dat ben ik ook." Op Gardots vorige album *The Absence* werkte ze samen met Heitor Pereira, die vaker bijdragen levert aan soundtracks voor films. Hij vertelde over zijn wereld en leerde haar de eerste beginselen. Waarom komt die voorliefde voor filmmuziek vandaan? Gardot "Ik hou heel erg van soundtracks, van hoe ze de fantasie en de verbeelding prikkelen." Ze vertelt over hoe geïnspireerd ze raakte door de soundtrack van de film *Everything Is Illuminated*. "Alles op dat album is rond thema's gedaan en die thema's verbinden de muziek. Hiphop en klassieke muziek gaan hand in hand en en je denk er niet eens over na of dat raar is: je laat gewoon meevoeren door de sfeer en de beelden die de muziek oproepen." Dat is wat Gardot met *Currency Of Man* ook beoogde: sfeer creëren, beelden oproepen zoals op een soundtrack: en dan zelf bedenken waar de film over gaat. "Ik vind het fijn om de dingen een beetje in het ongewisse, in het onbekende te laten", zegt Gardot. "Dat mensen hun eigen interpretatie kunnen maken bij een liedje of een gedicht. Een soort poëzie, ja. Ik zie mezelf in de eerste plaats als poëet, met muziek als belangrijkste uitingsvorm. Maar ik schrijf ook veel. Het mooie aan poëzie vind ik het idee dat je op een heel simpele manier een beeld kan creëren: een schilderij in woorden. *I love that*." Praten over poëzie: is dat niet paradoxaal in een gesprek over de energieke sound van *Currency Of Man*? Niet voor Gardot. "Waarom zouden poëzie en *force* niet samen kunnen gaan? Kan zomaar zijn dat het volgende album weer heel anders klinkt." 📀

**Hier zingt
iemand die
verhalen
wil
vertellen,
die iets te
melden
heeft en dat
heel graag
wil laten
zien**